N°. 9. 1836.

BREDASCHE Staat-, Letterkundige en Nieuws- COURANT.

Dingsdag Wetenschappelijk Blad. 12 Januarij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Te Brussel heeft het aantal geboorten in den loop van het verl. jaar bedragen 4,254; het getal sterfgevallen bedroeg 3886; het dar huwelijken 1,149 echtscheidingen 5.

— Te Antwerpen waren heden te beurze (9 *Januarij*) genoteerd: Neêrl. 101⅛; 6. Maatsch. 101¼; Spanje L. 18⅜, 51⅝,50⅞,51; Passive 18⅜, 17; Uitgest. 19⅝; Nap. renten 92; Sicil. 93⅛; Rom. L. 101; Id. te Antw. 98; Braz. 85⅝.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den Januarij.

Het adres door de commissie van de kamer der pairs ontworpen is naar gewoonte de weerklank van 's konings aanspraak. Het eenig nieuw denkbeeld dat daarin voorkomt betreft de Amerikaansche kwestie, waaromtrent de kamer zegt, dat het gouvernement door de bemiddeling van het Engelsche kabinet aan te nemen, een bewijs heeft gegeven van het opregt verlangen om het gerezen verschil op eene voor beide natien eervolle wijze bij te leggen, en dat voorts een belangrijk stuk, dat nu onlangs bekend werd, alle hoop geeft, dat die wensch binnen kort zal verwezenlijkt worden.

De discussie over het adres heeft zich geheel tot de buitenlandsche aangelegenheden bepaald. De heer *de Tascher* opende dezelve met de verklaring, dat hij zoo te gewenscht hebben, dat de commissie voor 't minst bij eenen enkelen volzin, de aandacht van het bestuur op de rampen waaronder de Poolsche natie gebukt gaat, had gevestigd. Hij wilde daarom trent geen opzettelijk voorstel doen, omdat hij weinig bijval dacht te vinden; en bovendien vertrouwde dat het gouvernement zoude weten wat het aan de menschelijkheid en aan de waardigheid van Frankrijk schuldig was. De graaf *de Montalembert* vroeg daarop het woord om dien wensch te ondersteunen, en trad in een vrij uitvoerig betoog, dat men in het bezit zoo veler redelijke vrijheid, als in dat van verlichting en beschaving, gehouden was de Polen, die steeds als een bolwerk de Oostersche deelgelandij van het westelijk Europa hadden afgeweerd, zoo al niet openlijk te ondersteunen, dan toch tegen de overheersching van Rusland te beschermen. Hij verwonderde zich, dat men voor naauwlijks tien jaren niet gaarreeld had voor Griekenland partij te trekken, en dat men thans geheel werkeloos bleef, daar het gevaar oneindig dreigender was, en de Poolsche natie onder eene slavernij gebukt ging, die met den toestand der Grieken niet is te vergelijken. De bekende toezegging, dat de Poolsche nationaliteit niet zoude te gronde gaan, scheen men geheel uit het oog te hebben verloren. De minister van buitenlandsche zaken heeft op dit alles met weinige woorden geantwoord, dat hij volkomen instemde met het gevoel van medelijden, dat de Poolsche natie inboezemde; doch dat het gouvernement niet kon tusschen beide komen, zonder de belangen der menschelijkheid in 't algemeen te kort te doen. De Poolsche nationaliteit, zeide hij, werd wel door de traktaten gewaarborgd, doch die traktaten zijn voor tweeledige uitlegging vatbaar. Men moest de beslissing der zaak aan den tijd overlaten.

Voorts hebben de H.H. *de Dreux Brézé* en *Noailles* eenige bedenkingen in 't midden gebragt over den naauwen band die het Engelsch en Fransch bestuur scheen te vereenigen, verklarende dat zij daarin voor Frankrijk weinig voordeel zagen.

Eindelijk verklaarden zich de HH. *de Noailles* en *de Dreux Brézé* tegen den wensch, ook bij het adres van antwoord geuit, dat het gouvernement der jonge Spaansche koningin zich meer en meer zoude vestigen. Zij meenden dat don *Carlos* de wettige opvolger van koning *Ferdinand* was, en dat het Fransch bestuur zeer onstaatkundig gehandeld had met de aanspraak der koningin te ondersteunen, door wie de kroon van Spanje, indien het haar gelukken mogt die te behouden, wellig eenmaal buiten het stamhuis der Bourbons zoude geraken. De minister *Thiers* heeft deze bedenkingen met eenige weinig beduidende zinspelingen op de staatkundige gevoelens dier beide sprekers beantwoord, zich wat de hoofdzaak betreft vergenoegende met te zeggen, dat de Salische wet inderdaad scheen afgeschaft, en dat ook het gouvernement der jonge koningin zich het reeds gevestigd had, en dus moest erkend worden.

De kamer heeft ten slotte het ontwerp met 99 tegen 8 stemmen aangenomen.

De commissie der kamer van afgevaardigden schijnt zich met de ministers nog niet omtrent de redactie van het adres van antwoord te hebben kunnen verstaan. Men zegt, dat zij inderdaad besloten heeft, de bescherming van het gouvernement voor de Poolsche natie in te roepen.

— Volgens het *Journal de Paris* zoude het gouvernement bedacht zijn, om aan de veroordeelden wegens staatkundige misdrijven kwijtschelding of verligting van straf te geven. In de volgende week zullen intusschen de deelgenooten in den opstand van April te Parijs voor het hof der pairs te regt staan.

— Uit Bayonne schrijft men van den 4den dezer, dat de kurlisten zich den 1sten van de stad Guetaria hebben meester gemaakt, en dat alzoo nu het kasteel, hetwelk op eenen landtong is gelegen, van alle gemeenschap is afgesloten, en binnen kort genoodzaakt zal zijn zich over te geven.

Ongelukkig berigt het zich dat de generaal *Oordoos* een groot gedeelte zijner magt in en om Pampeluna bijeentrekt, en aldaar het middenpunt zijner operatien schijnt te willen vestigen. De generaal *Eguia* heeft eene voorwaartsche beweging gemaakt om den vijand te verontrusten.

— De Times heeft een bericht van den 18den December, vermeldende dat het expeditionaire leger van Mostaganem dezwaarts op weg was om zich van krijgsbehoeften te voorzien en vervolgens den togt naar Tlemecen te ondernemen. Het stoomschip *la Salamander* werd den 18d n op de kust verbrijzeld.

— Heden (7 *Januarij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 108,50; 3 pCt. 81,10; Nap. renten 98,50; Spanje *Ardoin*, 52; Differed 9; Passieve 16⅞; Kon. L. 40; Perpet. 40; Cortes Coupons 25⅜; Rom. Leening 102⅝.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Januarij.

Volgens de rivier-berigten gisteren ingekomen, ging den 8sten op de Waal te Hulhuizen weder veel drijfijs. Voor Thiel was de rivier reeds des avonds van den 6den opgeruimd, doch tot Varik zat alles nog vast, was het ijs op elkander gekruid en had eene merkelijke belemmering plaats. Voor Bommel was het op den 7den doorgedreven, doch vertoonde zich sedert weder veel nieuw drijfijs.

Ook in het Pannerdensche kanaal werd den 8sten weder nieuw drijfijs bespeurd; zoo als ook te Arnhem; te Ek en Wiel was de rivier nog vastzittende. Den 8sten was het ijs te Vreeswijk in beweging gekomen, doch stopte zich tusschen de twee sluizen; aan het veer zat het ijs nog vast.

Benedenwaarts, op den Gelderschen IJssel, zoude stroomvang vast. Te Deventer was zij echter losgeraakt en in den bovenmond werd weder nieuw drijfijs gevonden.

Volgens de jongst ontvangen berigten, was de Waal te Hulhuizen den 9den voor een derde met drijfijs bedekt; in den staat van het ijs te Varik beneden Thiel was des middags van den 8sten nog geene verandering gekomen. Het verschil van den waterstand boven en beneden den ijsdam was omtrent twee ellen. Te Hellouw was het ijs losgeraakt en drijvende.

Het Pannerdensche kanaal was den 9den voor een derde met drijfijs bedekt; hetzelve had zich te Malburgen boven Arnhem vastgezet, doch was daarna weder losgeraakt. Te Vreeswijk was het ijs vast in elkander gedreven. Ook te Schoonhoven was de rivier bij voortdurend vast.

— Men heeft thans ontvangen de Javasche Couranten van den 5den tot den 26sten Augustus en van den 23sten tot den 26sten September. In de eerstgemelde wordt het uitvoerig verslag gevonden van eene welgeslagde expeditie tegen de zeeroovers op Laut-Poelpe en omstreken, onder de Zuid-Oost-kust van Borneo gelegen, ondernomen met Zr. Ms. koloniale brik *Dourga*, onder het bevel van den luitenant der 1ste klasse en devens kommandant der expeditie *W. J. Schuler*, benevens de civile schoeners *Vliegende Visch* en *Haai* en vier kruisbooten, welke vaartuigen den 3den Maart jl. van Sourabaya zijn gezeild en na te Banjermassing nog met eenige vaartuigen versterkt te zijn, den 13den April koers naar Laut Poele zetteden. De expeditie had veel met tegenwind en ander oponthoud te worstelen, en had het ongeluk op den togt de koloniale brik *Dourga* te verliezen, welke op eene blinde klip geraakte en zooveel water inkreeg dat dezelve moest verlaten worden; doch slaagde overigens geheel in haar oogmerk, daar zij de roovers in hunne schuilhoeken opzoorde, derzelver vaartuigen bemagtigde of vernielde, hen daardoor eenen gevoeligen slag toebragt en vele tot onderwerping bragt, zonder dat op den togt iemand van de equipage omgekomen werd verloren. Het resultaat der onderneming was dat bijna 100 Javanen en Madurezen uit de slavernij werden verlost, 16 onderscheiden roofvaartuigen werden opgebragt of dergelijke vernield, 6 ijzeren kanons en 1 metalen ditto benevens 12 koperen lillas werden bemagtigd; 11 voorname zeeroovers verloren het leven er bij. Het in deze door officieren en manschappen gehouden gedrag wordt hoogelijk geroemd.

De dag van den 24sten Augustus werd te Batavia met den meesten luister en belangstelling gevierd.

Den 25sten September had men te Batavia van Padang het berigt ontvangen, dat aldaar den 26sten Augustus te voren, na eene zeer drukkende hitte, des avonds ten negen ure, eene aardbeving heeft plaats gehad, die ruim vier minuten duurde. De bewoging had eene strekking van het Noorden naar het Zuiden, en was bijna zoo hevig als die van den 21sten November 1822. Behalve een aantal gebouwen hadden er geene ongelukken plaats gehad.

De generaal-majoor ridder *F. D. Cochius*, bij besluit van den 20sten Maart jl., N°. 16, benoemd om het kommando over het Indisch leger, voorloopig en in afwachting van 's Konings andere bevelen te dienvolgen, is, ten gevolge van eene koninklijke beschikking omtrent het gemeld kommandement, bij besluit van Zijne Exc. den gouverneur-generaal *ad interim*, van den 25sten daaraanvolgende, definitief in hetzelve bevestigd geworden.

— Te Middelburg zijn in 1835 geboren 245 zonen, 229 dochters; te zamen 474 kinderen, waaronder 45 onechte en 32 doodgeboren, overleden 561 personen, zijnde 270 van het mannelijke en 291 van het vrouwelijke geslacht; gehuwd 127 paren.

— Te Warnemünde zijn in 1835 aangekomen 105 en van daar vertrokken 110 schepen, waaronder 19 uit Holland waren gecleareerd en 15 weder derwaarts gezeild.

— De Pruissische kavallerie-generaal en kommanderend generaal van het 6de armeekorps, graaf *von Zieten*, is den 3den jl. van Petersburg te Berlijn teruggekomen.

— In het personeel der hooge zee-officieren van de Deensche marine heeft eene opklimming plaats gehad, ten gevolge van het overlijden des admiraals *Lütkens*. De vice-admiraal *van Holstein* is tot admiraal benoemd; de schout-bij-nacht *Johansen* tot vice-admiraal; de kommandeur *Flensborg* tot schout-bij-nacht, en de kapitein-kommandeur, *W. Kaas*, tot kommandeur.

— Volgens een berigt onlangs uit Hamburg medegedeeld, was de gezondheid van den Zweedschen Koning *Karel Jan*, in den laatsten tijd zeer verzwakt, en hield men het voor niet onmogelijk, dat hij van voornemen was om zijnen overigen levenstijd in een zachter en voor zijn gestel gunstiger klimmat door te brengen, en dat alsdan Prins *Oscar* nog bij het leven zijns vaders de teugelen van 't bewind zou in handen nemen. In brieven uit Stokholm werd onder anderen gesproken van een loopend gerucht, dat de Koning, op aanraden zijner geneesheeren, tegen het aanstaande voorjaar, voorloopig eene reis naar het Zuiden zoude ondernemen.

— Uit Straatsburg wordt van den 26sten der vorige maand gemeld, dat een nieuwe weg van daar naar Parijs met het begin van Mei aanstaande zal voltooid zijn, waardoor de afstand tusschen beide plaatsen in 37 uren tijds [illegible] sneller dan tegenwoordig, zal afgelegd worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten Januarij.

De Koning heeft aan de deputatie van de kamer der pairs die hem het adres van antwoord aankondigde, geantwoord, dat hij zeer getroffen was over de gevoelens die men ten zijnen aanzien aan den dag had gelegd, en zich mede vleide, dat het gelukken zou, rust en vrijheid voor Frankrijk te behouden.

In de kamer van afgevaardigden is heden het ontwerp van het adres door den heer *Sauzet* als rapporteur voorgelezen. Men wil dat de commissie ook daar de poolsche kwestie met stilzwijgen is voorbij gegaan.

— Bij het leger zijn een aantal benoemingen in de hoogere rangen geschied.

— Uit Oran schrijft men van den 28sten december, dat de oversten van *Abd-El-Kader*, *El Mezarii* genaamd, zich den vorigen dag aan het Fransch bestuur had onderworpen. Men meende dat dit voorbeeld navolging zou vinden. De expeditie naar Tlemsen was nog niet vertrokken, wijl het ongunstige weder belet had het geschut van Mostaganem, naar Oran terug te voeren.

— Volgens eene depêche uit Madrid van den 3den dezer, door den telegraaf van Bajonne overgebragt, werd de finantiële wet, waarbij het ministerie gemagtigd wordt in de gewone uitgaven te voorzien, door de kamer van afgevaardigden aangenomen. De discussie over dit onderwerp duurde sedert vier dagen. Onder de tegenstanders van het bestuur trad de heer *de Toreno* op, beweerende dat het gouvernement geen geld konde krijgen, zonder de natie op de eene of andere wijze te belasten, en dat men dus beter deed openlijk voor het plan uit te komen dat men ontworpen had uit te voeren. In alle gevalle verlangde hij, dat het ministerie een maximum van de zelfs buitengewone behoeften zoude bepalen. De heer *de Mendizabal* heeft hierop niet veel anders geantwoord, dan dat hij meende dat het vertrouwen der kamer waardig te hebben gemaakt.

Laatste berigten uit Bajonne bevestigen, dat de bezetting van Guipuscoa in het kasteel is teruggedrongen, en daar waarschijnlijk niet lang weerstand zal kunnen bieden, wijl het geschut der karlisten nu den ingang van de baai bestrijkt. — Men wil echter, dat de generaal *Iriarte* gezind zou zijn eene poging tot ontzet te wagen.

Men schrijft uit Barcelona van den 1sten dezer, dat *Mina* eene hoeveelheid karlisten in het kanonschot *de la Vigen del Hart* belegerd, doch altoos geduchten tegenstand ontmoet.

— De Mahon mosten ernstige ongeregeldheden zijn voorgevallen.

— Heden (6 *Januarij*) waren genoteerd: 5 pCt. 108,65; 3 pCt. 81,20; Nap. renten 98,50; Sp. *Ardoin* 51⅛; Differed 18⅞; Passieve 16⅝; Kon. L. 40¼; Cortes Coupons 25⅜; Kon. L. 102⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den Januarij.

De Russische zaakgelastigde bij den Duitschen Bondsdag, *Martenloff*, heeft, in een bijzonder gehoor, namens zijnen meester, Z. M. den Keizer van Rusland, aan Z. H. den Erfgroothertog van het Groothertogdom Hessen overhandigd het lint der orde van *St. Andries*, de versierselen der orde van *St. Alexander-Newsky*, van die van den Zwarten Adelaar en van die van *St. Anna*.

— De Wurtembergsche Standen zullen den 22 op nieuw geopend worden.

— Den 3 dezer is te Stuttgardt opgerigt eene Wurtembergsche maatschappij voor ijzeren spoorwegen. Het doel van die maatschappij is, het aanleggen van zoodanige wegen tusschen den Rijn, den Donau en de Bodenzee, van Heilbronn naar Stuttgardt, Ulm, Friederichshafen, met enkele zijtakken, bijaldien deze als gewigtig en nuttig beschouwd worden.

— De Aartshertog *Palatyn* is, volgens berigten uit Pressburg, aan de beterhand, zoodat er geene bulletins meer zullen uitgegeven worden.

— In het afgeloopene jaar zijn in het Koningrijk Boheme tusschen de 17 en 20,000 centenaren Beetwortel-suiker gemaakt; waardoor in ongeveer het vierde gedeelte van de behoefte der inwoners van Boheme is voorzien.

— Uit München schrijft men van den 31sten december ll. het volgende: » Over de gelukkige reis en landing des Konings in Griekenland vernemt men nader het volgende: Z. M. kwam den 7den december, des morgens ten zeven ure, reeds in den Piraeus aan; te gelijker tijd bevond zich daar Koning *Otto*, naardien de engelsche fregatten in de verte ontdekt waren geworden. Ten vier ure des namiddags had de landing plaats. De tot de overvaart gedient hebbende engelsche fregatten waren op het smaakvolste en allergemakkelijkst ingerigt. Twee engelsche muzijkkorpsen bevonden zich op dezelve en speelden iederen middag bij den maaltijd hooren; des avonds was er concert. Alles was bijgebragt, om de reis den koning zoo aangenaam mogelijk te maken; ook had de overvaart in drie en een halven dag met eene bijna voorbeeldelooze snelheid en zekerheid plaats. — Men spreekt er hier algemeen van, dat de koning eene reis naar Konstantinopel voornemens was te doen. Dit zou het eerste bezoek zijn van eenen Europeschen monarch bij den beheerscher des turkschen rijks."

— In een schrijven uit Zurich van den 31sten December worden te kennen gegeven, dat het berigt, als had Frankrijk in de geschillen met Bazellandschap toegegeven, in zoo verre diende gewijzigd te worden, dat Frankrijk slechts bij eene vertrouwelijke mededeeling de wijze had aan de hand gegeven voor de uit den weg ruiming der geschillen; laatstgemelde regering echter voorts niet meer te staan op de opheming in Bazellandschap van Russische Israëliten, maar had eene schadeloosstelling gevorderd voor den joodschen bankier *Wahl*, daar het niet diens schuld was, maar wel die van het kanton, dat deszelfs aankoop door de regering eerst tegen de wet toegestaan, en naderhand door den landraad volgens de wet te niet gedaan was.

— Ook het Fransche *Journal d'Odessa* van den 15den december behelst het antwoord van het *Journal de Petersbourg* op het artikel van het *Journal des Debats*, betreffende de [illegible] van Warschau.

Onder de merkwaardige ontginningen van Bessarabie verdient bijzonder de aandacht die van den heer *Fordant*, beroemd landbouwkundige en grondvester van de Zwitsersche kolonie in de omstreken van Ackerman. Het is hem namelijk gelukt, door middel van een niet zeer aanzienlijk kapitaal, eene onbebouwde steppe in een rijken, vruchtbaren wijngaard te herscheppen, als men vindt dan thans wijnen van Alexandrie, Egypte, Tokay, Porto, Frontignan en Bordeaux. De heer *Fordant* heeft wijders eene menigte uitgedroogd en ze in eenen rijn herschapen, die thans de heerlijkste vruchten draagt, en waarin men zelfs verscheidene boomen vindt, die tot het zuidelijke klimaat behooren.

— In Weenen stonden den 1sten Januarij genoteerd: Bankaktien 138¾.

Opmerkingen.

Het voorstel des Heeren MENDIZABAL, om eene zoogenaamde wet van vertrouwen aan hem en zijne ambtgenooten te verleenen, moet dubbele bevreemding wekken, eensdeels om de redenen die tot dat voorstel aanleiding schijnen gegeven te hebben, anderdeels om het doel waartoe die wet zoude moeten strekken; maar ook niet minder moeten de aangevoerde drangredenen tot ondersteuning van het voorstel de aandacht boeijen. Het is wel waar, dat toen de heer MENDIZABAL het roer van staat in handen nam, de toestand van Spanje allerellendigst was, en dat hij veel heeft toegebragt, om het uiteengescheurde land, voor zoo verre het der Spaansche koningkrone scheen toegedaan, heeft weten te bevredigen, maar het zal te bezien staan, of hij in staat wezen zal, dien door menigte concessien gekochten vrede te bewaren. Wel heeft er ook eene oproeping van 100,000 man plaats gehad, maar daarom is toch die legermagt niet op de been, en zijn en blijven het vooreerst nog maar ijdele betuigingen, geschikt om den Spaanschen trots te vleijen, dat het bestuur der koningin geene vreemde hulp noodig heeft, om den oorlog in de Baskische provincien te dempen. Die magt daar neemt integendeel dagelijks toe in uitgebreidheid. De wet van vertrouwen, door kundige, ervarene en gematigde lieden als eenen MARTINEZ DE LA ROSA ernstig bestreden, zoo zij konde aangenomen worden, zal een werktuig zijn in de handen van het bestuur, geschikt om in naam en van wege de vrijheid, de meestmogelijke afpersingen te doen staand grijpen; terwijl het later rekenschap afleggen, toch niet anders is, dan een doekje voor het bloeden, zoo als men dat noemt. En toch betwijfelen wij, of zelfs met die wet van vertrouwen, waardoor het ministerie belastingen kan opleggen, zoo veel en op zoodanige wijze als het verkiest, men in staat zal zijn, om het hoofddoel van het streven te bereiken en te bewaren, de bevrediging van geheel Spanje en de vastheid van den troon van ISABELLA II.

Het *Journal des Débats* heeft een verhaal overgenomen omtrent het uitzeilen der Sardinische vloot, 't welk, zoo het waarheid bevatte, een einde zoude maken aan al de gissingen, die omtrent die uitrusting zijn verspreid geworden. Dan toch zouden de verhalen, zoo dikwijls weersproken en dan weer herhaald op vasteren toon, omtrent de uitbarsting eener beroerte op het eiland Sardinie, tegelijk met de daarbij aangevoerde aanleidende oorzaak, komen te vervallen. Dan toch zouden ook de beweringen van een kruistogt tegen de Barbaren eveneens ongegrond geweest zijn, en alleen dat waar zijn, dat de uitrusting geschied was om aan Don CARLOS ondersteuning en hulp te bezorgen. Het laat zich echter niet vooronderstellen, dat de vloot, waarvan de uitrusting zoo veel schats gekost heeft, dadelijk na het uitzeilen zoude zijn teruggekeerd, de ingenomen goederen zoude hebben ontladen, en nu de reis zoude afgeloopen zijn, en dat enkel op de declaratie, dat Frankrijk die hulpverstrekking als eene daad van vijandelijkheid zoude hebben aangezien. Het laat zich begrijpen, dat de Sardinische regering, indien werkelijk de vloot met dat doel zoude uitgezeild zijn, eensklaps op welberadene stappen zoude zijn teruggekeerd, en niet voorafgaandelijk zoude hebben voorzien, wat het Fransche dagblad beweert, en daarna hare maatregelen zoude genomen hebben. Wat dat geheele verhaal nog onbegrijpelijker maakt, is het bijvoegsel, dat de lading, na uit de oorlogsvloot ontscheept te zijn, in handelsvaartuigen was overgebragt, om dezelve naar hare bestemming te bezorgen. Maar wat er al van dat gansche verhaal waar moge zijn, dit kunnen wij er uit leeren, dat in dit geval zekerlijk de vloot niet voor het eiland Sardinien is bestemd geweest; dat er alzoo geene onlusten zijn uitgebroken; dat al het verhaalde omtrent den toestand van dat land louter verdichtsel is geweest, en als men dan de bron opspeurt, waaruit dat alles is voortgevloeid, zal men niet behoeven te raden naar het doel, waarom van een vreedzaam land verhaald wordt, dat het in oproer is. — Zoude het beginsel van den constitutionelen gordel daaronder niet gemengd zijn?

De ministeriele bladen van Frankrijk ijveren om het zeerst, om de door Frankrijk gevraagde voldoening te willen vinden in de bewoordingen, welke aangaande den twist met Frankrijk door den President JACKSON in diens boodschap aan de vertegenwoordigers der Vereenigde Staten is gedaan. Zij beweren dat eene boodschap het kwaad kan herstellen, 't welk eene andere boodschap heeft verwekt. De ontstentenis der aangiften van den vorm der voldoening wordt nu als een geschikt iets opgegeven, om eene voldoening te vinden, waar die evenwel niet bestaat. Met alle aandacht die boodschap herlezende, vinden wij er geen schijn in van die voldoening, welke Frankrijk bedoelde. Maar, zoo als vroeger wel gezegd is, Frankrijk is met de zaak verlegen; het is eene netelige zaak, zoowel voor het Hoofd van den Fransehen staat als voor de Natie zelve. Intusschen is het niet onaardig, om de *redomontades* van het *Journal des Débats* omtrent Amerika eens te overdenken; zij strekken tot een tegenhanger van den aanval op keizers NICOLAAS rede te Warschau, waaromtrent wij de jongste Duitsche opmerkingen wel eens ter overweging mogen aanbevelen. Toegegeven dat Amerika nog niet tegen Frankrijk zoude zijn opgewassen, dat nog wel eens nader in discussie zou kunnen gebragt worden, is de schimprede over Amerika, of lieven de euvelmoedige trotschheid der redactie van dat blad, even belagchelijk, als de onderstelling valsch is, dat de Amerikaansche Herkules nog in de wieg zoude liggen. 't Is voorwaar jammer, dat een blad, welks redacteuren mannen van verdienste zijn, zich ontsiert met dergelijke uitlatingen, waar zij meer hoordrongen moeste zijn van die Europesche erkende waarheid, dat Frankrijk alleen door het eerbiedigen der bestaande orde van zaken, en door zich aan het bevorderen van den vrede zelf werkdadig te toonen, zijne tegenwoordige rust te danken heeft, omdat het de *conditio sine qua* is, waarop de Julij-omwenteling en het daarop sedert gevolgde koningschap, in den persoon van den tegenwoordigen troonbeklieder, door Europa is geduld en stilzwijgend opgehouden geworden.

BOEKBESCHOUWING.

MARIA DE MEDICIS, eene Geschiedenis uit het tijdvak der regering van LODEWIJK XIII, *volgens onuitgegeven handschriften van den Kardinaal DE RICHELIEU, 1610—1642. Naar het Fransch van* LOUIS DE LAVAL. *Te Zalt-Bommel bij* JOH. NOMAN EN ZOON. *1835. II Deel, 294 Bladz. III Deel 269 Bladz.*

De gunstige getuigenis, welke wij van het eerste deel van *Maria de Medicis*, zoo wat het werk zelf als wat de Nederduitsche overzetting betreft, gegeven hebben, kunnen wij ten volle herhalen ten opzigt van het vervolg- en slotdeel. Met klimmende belangstelling, door tooneelen, welke, zonder dat aan de historische waarheid geweld wordt aangedaan, allezins de aandacht boeijen, wordt de lezer geleid tot de catastrophe van dezen historisch-dramatischen roman: *Maria de Medicis was niet meer.* De vertaling, ook van deze twee laatste deelen, is voortreffelijk, en de vervaardiger, heeft, ook in de dichterlijke overzetting der als motto's boven de hoofdstukken geplaatste of in het verhaal ingewevene dichtregelen, geene geringe bekwaamheid aan den dag gelegd. Tot eene proeve deelen wij den aanhef mede van een *Krijgslied der Baronnen van Montfort:*

Oude Leeuwen van Montfort,
Schudt de fiere manen;
Jonkers, grijpt de krijgsbanier,
En ontrolt de vanen.
Mortfoxrs, op! naar 't oorlogsveld!
't Uur is aangebroken:
Strijdt, en laat, vóór 's vijands bloed,
Speer en slagzwaard rooken!
Gespt het harnas, grijpt het schild,
Denkt aan Hastings *dreven,*
Aan het bloedbad, waar de Brit,
Door het staal moet sneven!

Snelt, dapp'ren, voor den krijg geschapen,
Snelt, kloeke ridders, jonkers, knapen,
Snelt, edle MORTFORTS; — *snelt te wapen!!!*

De aanteekeningen van den Vertaler, die zich onder een *Naschrift L. Bl. . . . . uit Dr. . . . . .* onderteekent, getuigen, en door haren inhoud, en door de wijze spaarzaamheid, waarmede zij gegeven zijn, van 's mans oordeel. Dat Naschrift heeft betrekking tot het gezegde van den Franschen Schrijver, volgens 't welk *Maria de Medicis*te *Keulen* honger zou geleden hebben, terwijl de Vertaler, uit eene Resolutie van de Staten-Generaal der voormalige Republiek bewijst, dat er voor eene vrij aanzienlijke hofstoet van *Maria*, toen zij overleden was, vrije doortogt over het grondgebied der Republiek is verzocht. *Bilderdijk*, in het dezer dagen uitgekomen Deel zijner Historie des Vaderlands, vermoedt niet onwaarschijnlijk, dat het gevoelen, in Nederduitsche werken verspreid, alsof *Maria* te *Keulen* in een *gasthuis* zou gestorven zijn, uit eene verkeerde overzetting van het Hoogduitsche *gasthof*, herberg, logement, hotel, is voortgesproten. Het gemelde Naschrift almede; en zijn de achteraangevoegde, hoezeer weinige, Verbeteringen en Errata getuigen van de zorg en naauwkeurigheid, waarmede deze Nederduitsche overzetting van het werk van *Lavaisin de Laval* bearbeid is.

Onder de misstellingen had echter *parkament* voor *perkament* niet behoeven opgenomen te worden. Hoezeer de laatstgemelde spelling thans vrij algemeen schijnt aangenomen te zijn, verdient echter de eerste de voorkeur, of kan voor 't minst even zoo goed verdedigd worden.

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te Amsterdam van Zondag 10 dezer zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet:

Werk. Schuld 2½ pCt. 55 5/16, 3/8, 1/16 7/8; 5 pCt. 100; Kansbiljetten f 24 11/16; Frankrijk 5 pCt. 81½; Spanje, *Ardoin* 85, 85⅛, 1/16 ¼; dito onbepaalde 51, 50⅞, ¼; Fr. Uitgest. 19½ ⅜; Passive 16⅛; Gekele Columb. Coup. f 5 9/16, ½, 9/16.

SCHOUWBURG TE BREDA.

MET HOOGE TOESTEMMING.

Zullen de Nederduitsche Tooneellisten voormaals onder Directie van wijlen Mejufvrouw J. VAN KRUGTEN, thans onder Directie van Mejufvrouw J. BIEDER & VAN GLASENAP, de eer hebben, op *Dingsdag* 12 *Januarij* 1836, te vertoonen: DE PAGIESTREKEN, Klucht in Bijspel in 5 bedrijven, naar het Hoogduitsch van *August von Kotzebue*, vrij gevolgd door *A. Fokke, Simonsz.* Na hetzelve: HET LANDHUIS AAN DEN GROOTEN WEG, Bijspel in een bedrijf, waarin door den Heer SENFF en Mejufvr. GARTMAN vier onderscheidene karakters zullen vervuld worden.

Precies des Avonds ten 6 uren op het Tooneel.

** Een PERSOON eene goede hand schrijvende, recommandeert zich in het Couperen van Schrijf- en Muzijk-werken.
Adres bij ROZU in de *Veemarktstraat*, No. 523.

J. SWEMMELAAR van *Amsterdam*,

Maakt aan het geëerd publiek bekend, dat hij alhier is uitgepakt met een groot assortiment van GALANTERIEN, bestaande in: alle soorten van verlakte Goederen, porseleinen Serviezen, Bloemvazen, Lampen, Glaswerk en Mahonijhouten en vele andere Goederen, te veel om te melden; heeft de eer het geëerd publiek te berigten, dat hij heden *Dingsdag* en *Woensdag* voor het allerlaatst verkoopen zal voor billijken zeer Gunsten prijs, verzoekt UEd. gunst en rekommandatie. Uitgepakt in het Zeeuwsch Koffijhuis op de Markt te *Breda*.

OPENBARE AANBESTEDING.

HEINKENSZAND. DISTRICT GOES. PROVINCIE ZEELAND.

PASTOOR en KERKMEESTERS der Roomsch Katholijke Gemeente *Heinkenszand* zijn voornemens, om op Vrijdag den 29sten Januarij 1836, des voormiddags ten 11 uren; onder Hoogere Goedkeuringen tan overstaan van den Inspecteur van den Waterstaat, Hoofd-Ingenieur in Zeeland, in de Thoelast te Heinkenszand, publiek aan te besteden:

HET VERGROOTEN EN VERBETEREN VAN KERK EN PASTORIJ, met het leveren van de daartoe benoodigde *Materialen*.

Terwijl de Bestekken ter lezing zullen liggen te Middelburg in de Abtdij bij *Stroucke*; te Goes in de Groote Zoutkeet bij *de Jonge*, en te Heinkenszand in den Toelast bij *Eijkemeet*; en alle verdere inlichtingen te bekomen zijn bij den Ingenieur van den Waterstaat te Goes, alsmede bij den Pastoor; bij wien ook drie dagen voor de Aanbesteding de noodige aanwijzing in loco zal kunnen verkregen worden.

J. DUYVENSTYN, *President Kerkmeester en Pastoor der Gemeente voornoemd.*

** De Notaris MIDDELKOOP, residerende te *Hussen*, zal voor zijne principale ten herberge van JACOBUS DE ROOY te *Hill*, kanton *Heusden*, op Vrijdag den 15den Januarij 1836, provisioneel en 14 dagen daarna en dus op Vrijdag den 29sten Januarij 1836, beide des namiddags 4 ure, definitif publiek Verkoopen:

1°. 8 Bunders, 37 Roeden en 40 Ellen BOUW- en WEILAND, genaamd *SPIERINGSHOEF*, gelegen onder den *Hill* in gemeld kanton sectie A, numero's 94, 101 en 102 van het Kadaster en

2°. 21 Roeden, 60 Ellen BOUWLAND, gelegen onder *Meeuwen*, kanton voornoemd, Kadastraal bekend sectie D n°. 121.

Breeder bij Billetten omschreven.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van boven gemelden Notaris.

PATE PECTORALE VAN *REGNAULT, Senior.*

Gebreveteerde Pharmacien van 't Gouvernement tot *Parijs*. Verscheidene experientiën in alle de Hospitalen van *Parijs* gedaan hebben ten volle bewezen, dat de PATE PECTORALE van REGNAULT Senior, *géen opium inhoudt*, en dat dezelve een bewezen overheid heeft op alle Pectorale middelen tot het genezen van *Verkoudheden, Catharres, Kinkhoest, Borstspanningen of Asthmes, Schorheid, Hoest of Opstaking, of Irritatie op de Borst*. Alle deze voordeelen hebben den roem van deze middelen vastgesteld, 't geen ons aanmoedigt van dezelve ten hoogste aan onze lezers te rekommanderen. De diverse Depôts zijn in Amsterdam bij dHr. *Bouvette*, in de Kalverstraat n°. 3; en bij dHr. *Anth. Kluyskaar* in de Kalverstraat n°. 218; in den Haag bij *Nieuwkerk*, Confiseur, en bij de dHr. *Sack*, Koopman aldaar; in Rotterdam bij dHr. *Loselportman*, Westnieuwland; in 's Hertogenbosch bij dHr. *F. L. Welich Zoon*, Juwelier; te Groningen bij dHr. *John Sypkens*, Koopman; te Utrecht bij dHr. *J. Bauer*, Koopman aldaar; in Middelburg bij dHr. *van Bakelgen*, Langendelonsstraat, L. B., n°. 116; alsmede bij dHr. *Marinissen*, en te Leyden bij dHr. *Zuyr*, Confiseur.

** De *Boekhandelaren* DE GEBROEDERS VAN CLEEF te *'s Gravenhage*, en te *Amsterdam*, vernemen behande dat eenige Heeren Officieren, welke in het jaar 1830 ingetekend hebben op het werk getiteld: KLAPPER OP DE BESTAANDE KRIJGSREGELING DER LANDMAGT, verzaardigd door den Heer *Generaal Majoor* KESMAN, van meening zijn, dat die inteekening alsnog geldig is, baasten zich ter kennis te brengen, dergenen welke het *tweede berigt* van inteekening op het voorschreve werk, hetwelk in de maand November ll. is uitgegeven, niet mogten gelezen hebben, dat bij hetzelve is bepaald, dat de nu zijm vijf jaren geleden gedane inteekening wordt gehouden voor *vervallen* en *beschouwd als niet geschied* en dat ten einde de Heeren Officieren, welke daarvan geene kennis mogten gedragen hebben en hunne vroegere inteekening nog van waarde mogten achten, *voorerst* niet verstoken zouden blijven van het voordeel, om het werk te bekomen tegen den buitengewoon lagen prijs (die buiten inteekening merkelijk verhoogd zal moeten worden) waarop hetzelve volgens het stellig verlangen van den schrijver bij inteekening is gesteld geworden, en *ten andere* opdat H. Ed. Gestr. zoude kunnen gebragt worden op de *lijst der inteekenaren* welke *korpsgewijze* aan het hoofd van het werk zal worden geplaatst, de inteekening alsnog, mits bij franco brieven tot *ultimo* Januarij dezes jaars, zal blijven open gesteld.

Zij nemen wijders deze gelegenheid waar, om bekend te maken, dat het getal inteekenaren nu reeds allezins voldoende is om het werk ter pers te leggen, hetwelk onverwijld zal geschieden.

Op bovenstaand Werk is de Inteekening onder anderen ook bij de Uitgevers dezer open gesteld.

** Bij G. PORTIELJE, te Amsterdam, is heden van de Pers gekomen en alom verzonden:

I. G. ENGELBERTS GERRITS, *Napoleon*, in zijn leven, zijne bedrijven en lotwisselingen, beschouwd als een werktuig in de hand der Goddelijke Voorzienigheid. Volgens echte en sommige weinig bekende bronnen zamengesteld, gr. 8°, tweede en laatste deel à *f* 5,00, hetwelk thans algemeen verzonden is.

Idem twee deelen kompleet à *f* 5,90.

Dit werk onderscheidt zich inzonderheid boven vele andere, volgens uitgegevene levens van *Napoleon*, daar dit uit echte en sommige weinig bekende bronnen zamengesteld is. Zeer vele hoogst belangrijke brieven en stukken zal men hier vinden, welke men te vergeefs bij anderen zoeken zal. Eindelijk onderscheidt het zich ook boven anderen hierin, omdat dit werk een beknopt aaneengeschakeld geheel van 's mans leven oplevert, waarbij men zijne groote, merkwaardige en listige plannen, aanslagen en reusachtige daden geboekstaafd vindt.

Dit werk zal bij beoefenaars der Geschiedenis, Leesgezelschappen, en vele anderen welkom zijn.

II. MAGDALENA MOONS, of het beleg van Leyden. Een oorspronkelijk Historisch Romantisch Tafereel uit den tachtigjarigen oorlog, door *A. D. van Bure Schale*, à *f* 2,70.

Dit zoo wel geschreven Historisch Romantisch Tafereel zal ongetwijfeld met zeer veel genoegen gelezen worden.

** Bij J. H. LAARMAN, Boekhandelaar te Amsterdam, is te bekomen en door hem bij BROESE & COMP., te Breda, verkrijgbaar gesteld:

I. Opere Complete de SILVIO PELLICO da Saluzzo, con vita et ritratto del Poeta, 1 vol. gr. in-8vo, cart. . . *f* 5,60.

II. Die Klassischen Stellen der Schweiz und deren Hauptorte in Original-Ansichten dargestellt, mit Erläuterungen von *H. Schoocke*.

Dan werk wird sämmtlichen Cantons der Schweitz umfassen, und in 24 monatlichen Lieferungen vollendet werden. Der Preis der Lieferung, in Royal-octav, mit 3 Stahlstichen und 1 Bogen text ist . . . . . *f* 0,80.

Idem in 4to formaat . . . . . » 1,40.

III. Uebungbuch für Elementar-Schulen zum Lesenlernen geschriebener teutscher und lateinischer Schrift, in sehr verschiedenen Handschriften abgedruckt, nebst einem kurzen Unterrichte im Briefschreiben, zugleich als Muster zum Schönschreiben, herausgegeben von *J. P. H. Kamper*; sechste verbesserte Auflage . . . . . *f* 1,70.

IV. Handbuch der Französischen und Deutschen Conversationssprache, oder vollständige Anleitung für Deutsche, welche sich im Französischen, und für Franzosen, welche sich im Deutschen, richtig und geläufig ausdrücken wollen; mit einem Vademecum für Reisende, verbesserte und vermehrte Ausgabe von *E. Cours*. 1835. . . . . *f* 1,60.

** De Boekhandelaar M. BALLOT, te Deventer, heeft uitgegeven en alom verzonden:

1°. VERZAMELING VAN OFFICIËLE RAPPORTEN, *betreffende den oorlog op Java in de jaren* 1825–1830, *voorafgegaan door eenige aanmerkingen en mededeelingen omtrent denzelven, benevens eene Memorie over de verkrezing of uitgifte van landerijen aan Europeanen, door den Kolonel* MANUYS, *Ridder der beide orders, oud-Resident en Kommissaris aan de Hoven van Soerakarta en Djocjakarta. Eerste deel*, bevattende de aanmerkingen en. *Tweede deel*, bevattende de Rapporten tot December 1827. De prijs is slechts *f* 4,80. Het *Derde deel*, bevattende de Rapporten tot het einde van den oorlog, is reeds ter perse en zal spoedig volgen.

2°. DE KUNST OM RIJK TE WORDEN. *Een boek voor alle standen*. Uit het Hoogduitsch. Prijs *f* 1,90.

BREDA, bij BROESE & COMP., Pcehdrukkers en Boekverkoopers.